

ne učenia, kulty a predstavy pohanov, prekrútené chápanie a interpretácia Biblie i rozmanité filozofické smery. Počiatky gnózy nesporne siahajú až do dôb historicky predchádzajúcich apoštolskú blahozešť. Preto toto zďaleka nie homogénne hnutie nepredstavuje iba kresťanskú herézu, ale ucelené, komplikované učenie vtedajšieho sveta s množstvom odlišných, ba až protichodných náuk. Hoci sa formovalo i na filozofickej pôde, v podstate bolo religióznym javom. Vyjadrovalo najskrytejšiu túžbu celého pohanského sveta posledných storočí pred Kristom, ako aj celých dejín vôbec, a to zbaviť človeka pozemských bied, utrpení a smrteľnosti, jednoducho spasit' ho.

Napriek tomu, že gnosticizmus historicky ani duchovne vonkoncom nebol záležitosťou kresťanstva, jeho rozkvet pripadol na koniec prvého a celé druhé storočie kresťanskej éry. Avšak hoci jeho posledné zreteľné stopy miznú až v 6. storočí, v určitom zmysle je prítomný dodnes. Svetoznámy religionista Mircea Eliade dokonca hovoril o 20. storočí ako o storočí gnosticizmu. Pokiaľ ide o staroveký gnosticizmus, ten sa podľa slov V. V. Bolotova zrodil „za jedinečných historických podmienok. V epoche neobyčajného rozloženia religiózno-filozofického myslenia (...) sa rozvinul do udivujúco rozmanitých systémov, ktoré predstavujú najčudesnejšie spojenia fragmentov gréckej filozofie a mytologických i religióznych vier východných a egyptských. Toto bohatstvo systémov, rôznorodé v ich konštrukcii, rozhodne nepodlieha pravej filozofickej analýze". V minulom storočí význam gnózy neobyčajne vzrástol. „Zistilo sa," hovorí Petr Pokorný, riaditeľ Centra biblických štúdií Českej akadémie vied, „že so správami o tomto hnutí sa stretávame od Ríma cez Horný Egypt až po Čínu, pričom väčšiu dôležitosť mu dodával fakt, že v rámci rímskej kultúry a do istej miery aj stredovekej

kresťanskej civilizácie predstavuje postoje a myšlienky v mnohom blízke veľkým východným náboženstvám, predovšetkým budhizmu, čiastočne tiež hinduizmu. Gnóza v našom prostredí zastupovala niektoré ich duchovné záujmy, napríklad úsilie o splynutie s božstvom definované predovšetkým ako negácia hodnôt, na ktoré sa človek upína, snahu po umlčaní zmyslov, po mystickom poznaní a tendenciu vystúpenia z času. Vo väčšine prípadov tu nejde o historické dedičstvo, ktoré by gnóza z východných náboženstiev priamo alebo sprostredkovane prebrala, ale o isté obdoby niektorých východných myšlienkových štruktúr a postojov."

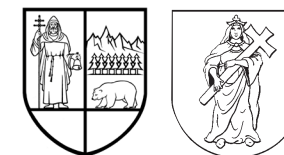
Autentické gnostické spisy, ako Pistis Sofia a dve knihy Jeu, sú zaujaté religióznymi otázkami zaoberajúcimi sa spásou duše a podmienkami tejto spásy, mystériami, modlitbami, tajomnými a zvlášť významnými aktmi a pod. Do obdobia objavov gnostických textov v Nag Hammádí v roku 1945 šlo o najvýznamnejšie, pomerne dobre zachované dovtedy známe knihy z gnostického prostredia. Mimochodom, ich objavenie je pre modernú vedu rovnako záhadné, ako ich vznik. Traktát Pistis Sofia, prvý autentický gnostický text, s ktorým sa mohol novovek zoznámiť, pochádza zo súkromných zbierok A. Askewa, lekára, ktorý žil v 18. storočí. Práve podľa neho bol kódex pomenovaný - Codex Askewianus.

Druhým najvýznamnejším kódexom pre poznanie starovekej gnózy bol Codex Bezae Cantabrigiae. Taktiež pochádzal zo súkromnej zbierky, a to škótskeho cestovateľa a pútника z 18. storočia Jamesa Brucea. Ten skúmajúci v roku 1769 nílске pramene, skôr náhodou než cielene našiel u miestnych obyvateľov (asi v Tébach) niekoľko arabských a etiópskych manuskriptov. Jedným z nich bol aj istý gnostický pamätník, známy odvtedy ako Bruceov kódex.

pokračovanie v ďalšom čísle

Farská Rodina

17. nedel'a
v období "cez rok"

Pre vnútornú potrebu farnosti Spišská Belá - dobrovoľný príspevok 0,10 €

24. júl 2010 č. 30/2010

kontakt 052/4581386, O2: 0905694717, T-MOBILE 0904575829, <http://rkfarnost.spisskabela.sk/>

Tento článok sme dali do farskej rodiny kvôli jeho aktuálnosti. Môže vám vnieť trochu svetla do problematiky, o ktorej ste diskutovali na našom farskom fóre (<http://rkfarnost.spisskabela.sk/forum/>). Je prevzatý z časopisu ROZMER, ktorý sa seriózne venuje problematike siekt a iných náboženstiev.

G N O S T I C I Z M U S

Pohania, ktorí vstupovali do cirkvi v ranokresťanskom období, vnímali pravdu ako mozaiku mnohých a rovnocenných právd. Pre nich sa už pred objavením kresťanstva spájali všetky plány bytia do uzavretej, celostnej, organickej jednoty. V tomto kotle názorov, povier a myšlienok malo všetko rovnakú pravdivú hodnotu. Prísne kritériá na rozlíšenie pravdy a bludu buď vôbec neexistovali, alebo sa jednoducho stratili. Myslenie helenistického sveta na tejto pôde prichádzalo celkom prirodzene k synkretizmu.

Rôzne filozofické a náboženské náuky sa helenistické myslenie snažilo zlúčiť do akejsi ezoterickej jednoty. Gnostici, ktorí prišli do styku s kresťanstvom, (v prvých 3. storočiach) ním boli priťahovaní ako čímsi tajomným a novým. Vďaka vlastnému presvedčeniu, že ako pohanstvo, tak i kresťanstvo je možné vysvetľovať cestou alegórií, pokúšali sa kresťanskú cestu spásy prevrátiť na filozofickú metódu. Aj preto populárny ruský filozof z konca 19. storočia, Vladimir Sergejevič Solovjev, vo svojej stati o gnosticizme napísanej pre Encyklopedický slovník Brockhousa a Efrona charakterizuje gnosticizmus ako „súhrn religiózno-filozofických (teozofických) systémov, ktoré sa objavili v priebehu prvých troch storočí našej éry a v ktorých sú základné fakty a kresťanské učenie, odtrhnuté od

ich historického základu, prepracované v pohanskom zmysle (ako východnej, tak i helénskej) myslenia. Od príbuzných javov nábožensko-filozofického synkretizmu, ako je neoplatonizmus či hermetizmus, sa gnosticizmus diferencuje uznaním kresťanských faktov, avšak odlišujúcich sa od pravého kresťanstva ich pohanským ponímaním a spracovaním, a tiež negatívnym vzťahom k historickým koreňom kresťanstva v židovskom náboženstve. V tomto ohľade je gnosticizmus vo zvlášť výraznom protiklade k sektám židovského pôvodu v kresťanstve.

Inými slovami, vznik a učenie gnosticizmu charakterizuje neobyčajne zložitá historicko-mytologická mozaika. Vieme, že svoje miesto si v ňom našli staré mýty, religióz-

pokračovanie na 4. strane

Farské oznamy na nasledujúci týždeň

- O pomoc pri **upratovaní kostola** 30.7. v piatok o 19.30 po večernej sv. omši prosíme veriacich z ul. Zimnej č. 68. Mešárova, č. 71. Smrekova, z ul. gen. Svobodu č.1. Garstkova, č. 2. Šterbákova, č.3. Ivančákova, č.4. Baranova
- Pán Boh zaplať všetkým štedrým **dobrodincom**, ktorí akýmkoľvek spôsobom podporili misijnú činnosť Vlada Madeju.

V televízii ukazujú ryby. Ozve sa manžel:

- Mala by si si zobrať príklad z rýb a mlčať.
- Aj ty by si si mal zobrať príklad z rýb a piť iba vodu!

HNEV

Prís. 19, 11

*Rozumnosť krotí v človekovi jeho hnev
a je mu na česť, že sa vie povzniesť nad previnením.*

Jeden človek požiadal svojho priateľa, aby mu pomohol odstrániť peň stromu z jeho dvora. Priateľ sa rozhodol použiť výbušninu. Umiestnil ju tak, aby výbuch smeroval preč od domu. Čosi však nevyšlo a z kmeňa sa stala raketá, ktorá ohromnou rýchlosťou dopadla na strechu domu. Kmeň v nej urobil takmer metrovú dieru, polámal krokvy, prerazil strop a vletel do obývačky.

Keď sa na seba kriticky pozrieme zistíme, že neraz sme aj my takou raketou. Často pri riešení problémov používame výbušné slová, robíme neuvážené rozhodnutia, čím celú situáciu ešte zhoršujeme. Chceme robiť dobro, ale zanechávame za sebou spúšť.

Nie sme jediní, ktorí máme problémy s hnevom. Stalo sa to aj ľuďom, ktorých životné príbehy opisuje Biblia. Bol to napríklad Môjžiš, ktorý sa dal uniesť hnevom, keď ľud, ktorý viedol reptal. Miesto toho aby sa prihovril skale ako mu to Hospodin prikázal a ona by vydala vodu, tak nahnevane dvakrát do nej udril. Dostal vodu, ale pretože neposlúchol Boží pokyn, niesol za to trest. Pán Boh mu povedal, že nikdy do zasľúbenej zeme nevojde.

Hnev funguje podobne ako výbušnina. Keď sa s ním nenarába rozumne a nie je pod kontrolou, môže narobiť veľké škody.

prevzaté z internetu, upravené

LITURGICKÝ PREHĽAD			Spišská Belá	Strážky	Križová Ves
NE	25.7.	17. nedeľa v cezročnom období Gn 18,20-32 Kol 2,12-14 Lk 11,1-13 V Strážkach odpustová slávnosť	7.30 9:00 10:30 18.30	10.30	7:30 16:30 K
PO	26.7.	Sv. Joachima a Anny, rodičov Panny Márie spomienka	18.30	17:30	15:00 p
UT	27.7.	Sv. Gorazda a spoločníkov, spomienka	18:30	17:30	17:00 K
ST	28.7.	F é r i a	18:30		18:00
ŠT	29.7.	Sv. Marty, spomienka	+ 15:00 18:30	17:30	18:00
PI	30.7.	Bl. Zdenky, panny a mučenice Ľubov. spomienka	18:30	17:30	18:00
SO	31.7.	Sv. Ignáca z Loyoly, kňaza, spomienka večerná sv. omša z nasl. nedele	16:00 s 18:30		17:30
NE	1.8.	18. nedeľa v cezročnom období	7:30 9:00 10:30 18:30	9:00	7:30 16:30 K

+ adorácia K - kolónia s - sobáš p - pohreb so sv. omšou

	SPIŠSKÁ BELÁ:	STRÁŽKY	KRIŽOVÁ VES:
Ne	7.30 † Jakub a Dorota 9.00 poďakovanie za 30 r. manž. Andreja a Marty a 55 rokov života 10.30 † Štefan Bekeš	Na úmysel kňaza	7.30 Božia pomoc pre Petra Venglika k 40. nar. 16.30 † Anna Mačaková
Po	Za požehnanie Hanky	Na úmysel kňaza	15:00 † Michal Kremp- aský
Ut	Za Annu a Annu 80.narod.	† Anna	
St	Zdr. a B. pož. pre mamu Annu a sestru Annu		† Ľubomír, Božena, Anna Geletka
Št	Zdr. a B. pož. v rod. Hangurbad- žo a † Ladislav	† Júlia, Gregor	† Mária Šoltésová
Pi	† Alžbeta Štefanáková 20.v. a osť z rodiny	† František	† Jozef, Berta Gruloš
So	Zdr. a B. pož. Marta, Marián a rod.		† Ján, Mária, Štefan
Ne	7.30 za pož. Hanky a Petra 9.00 za zdr. a pož. Márie 90. nar. a jej rodiny	Na úmysel kňaza	† Alojz Fedor